

Z LITERATURY

T. A. Kisłowa: EKONOMICZNE PODSTAWY ZAKŁADANIA UPRAW LEŚNYCH („EKONOMICZESKOJE WOPROSY LESO-

KULTURNOWO PROIZWODSTWA”). Wyd.: „Wiszcza Szkola”, Lwow 1974 (s. 123, tab. 32, poz. bibliograf. 51).

T. A. Kisłowa jest autorką licznych publikacji poświęconych ekonomicznym podstawom racjonalizacji i optymalizacji przedsięwzięć gospodarczych w leśnictwie. Jest m.in. autorką publikacji książkowej pt. „Ekonomiczna efektywność w gospodarstwie leśnym” (Ekonomiczeskaja efektiwnost w lesochozjajstwiennom proizwodstwie, Izdat. „Lesnaja Promyszlenost”, Moskwa 1970, s. 128, tab. 35, ryc. 5, poz. bibliograf. 34). Jej najnowsza książka pt. „Ekonomiczne podstawy zakładania upraw leśnych” została poświęcona charakterystyce wyników kolejnego etapu badań nad ekonomicznymi problemami racjonalizacji i optymalizacji niezwykle ważnego odcinka działalności gospodarczej w leśnictwie, jakim jest sztuczne odnowienie lasu.

Uzasadniając znaczenie podjętego zadania badawczego Autorka wykazuje, że siew i sadzenie stały się w ZSRR najbardziej powszechnymi oraz najbardziej skutecznymi i efektywnymi sposobami odnowienia lasu. Zakładanie upraw leśnych drogą sztuczną jest dokonywane w ZSRR na coraz większych obszarach, przy czym ponoszone w związku z tym koszty własne sięgają 30—35% ogólnych kosztów produkcji drewna na pniu.

Zakładanie upraw leśnych drogą sztuczną charakteryzuje się bogactwem form, metod i sposobów przeprowadzania robót, różnorodnością stosowanych schematów technologicznych itp. Każdy wariant zakładania upraw odznacza się jednocześnie innym poziomem ekonomicznej efektywności. Dokonywanie oceny ekonomicznej efektywności poszczególnych form, metod, sposobów i technologii zakładania upraw leśnych oraz porównywanie wyników dokonywanych ocen może zatem dostarczyć niezwykle ważnych przesłanek, pomocnych przy poszukiwaniu rozwiązań najbardziej efektywnych dla danych warunków przyrodniczych i gospodarczych.

Doświadczenie gospodarcze wskazuje, że każda działalność produkcyjna powinna być poprzedzona stosowną analizą i oceną opartą na kryteriach ekonomicznych. Takie kryteria ekonomiczne powinny również stanowić podstawę wyboru optymalnych wariantów zakładania upraw leśnych. Prowadzenie prac odnowieniowych przy uwzględnieniu optymalnych, a w związku z tym również najbardziej efektywnych wariantów zakładania upraw leśnych prowadzi m.in. do znacznego obniżenia kosztów własnych produkcji leśnej. Ponieważ wielkość powierzchni leśnej odnawianej sposobem sztucznym wzrasta w ZSRR z roku na rok, przeto obniżenie związanych z tymi czynnościami kosztów chociażby tylko o ułamek procenta przynieść może oszczędności sięgające milionów rubli.

Wychodząc z powyższych założeń oraz opierając się na wynikach analizy bogatego materiału empirycznego Autorka opracowała ekonomiczne podstawy optymalizacji głównych przedsięwzięć gospodarczych związanych ze sztucznym odnawianiem lasu. Uzyskane rezultaty przedstawiła w czterech rozdziałach.

Rozdz. 1 „Metodyka wyboru głównego gatunku przy zakładaniu upraw leśnych”. Wybór składu gatunkowego upraw leśnych należy do decyzji gospodarczych wywierających istotny wpływ na poziom produktywności lasu. Planowanie optymalnego składu gatunkowego upraw leśnych ma w związku z tym szczególne znaczenie w rejonach charakteryzujących się wysoką intensywnością produkcji leśnej.

Rozdz. 2. „Wybór metody (sposobu) sztucznego odnowienia lasu”. Przy odnawianiu lasu drogą sztuczną staje się niezbędne dokonanie wyboru między odnowieniem lasu za pomocą siewu lub sadzenia. Każda z tych metod ma strony dodatnie oraz ujemne. Dokonanie wyboru między tymi metodami wymaga opierania się na odpowiednich kalkulacjach ekonomicznych.

Rozdz. 3. „Metodyka ekonomicznej oceny upraw o różnej więźbie oraz metodyka wyboru ich optymalnego wariantu”. Przebieg procesu wyrastania i rozwoju drzewostanu oraz jego produktywność zależy w dużej mierze od więźby uprawy. Nie należy się więc dziwić, że problem optymalnej więźby upraw leśnych stał się przedmiotem zainteresowania leśników już od chwili zapoczątkowania sztucznego odnawiania lasu.

Rozdz. 4. „Wybór optymalnego schematu technologicznego zakładania upraw leśnych”. Koszt własny zakładania upraw leśnych zależy w dużym stopniu od rodzaju zastosowanej technologii odnowienia lasu. Wybór optymalnego dla konkretnych warunków przyrodniczych i ekonomicznych wariantu technologicznego wywiera zatem istotny wpływ na wielkość kosztów zakładania upraw leśnych. Prawidłowy wybór technologii wymaga dokonania analizy poszczególnych faz czynności odnowieniowych, jak również analizy wpływu poszczególnych czynników na koszty zakładania upraw leśnych.

Z przedstawionej charakterystyki wynika, że książka T. A. Kisłowej pt. „Ekonomiczne podstawy zakładania upraw leśnych” dotyczy problematyki niezwykle aktualnej. Książka ta wzbogaca naukę i praktykę ekonomiki leśnictwa krajów socjalistycznych o nowe wartości poznawcze i rozwiązania metodyczne. Omawiana książka w pełni zasługuje na zainteresowanie również ze strony przedstawicieli polskiej nauki i praktyki leśnej.

Tadeusz Marszałek